

RAAP-RAPPORT 4537

Plangebied Sportfondsenbad

Gemeente Apeldoorn
Archeologisch vooronderzoek:
proefsleuvenonderzoek
(variant archeologische begeleiding)

Archeologie | Cultuurhistorie | Erfgoed

Colofon

Titel: Sportfondsenbad, gemeente Apeldoorn, archeologisch vooronderzoek:
proefsleuvenonderzoek - variant archeologische begeleiding

Versie: 24-02-2020

Auteur: drs. E.H.L.D. Norde

Projectcode: APVH

Bestandsnaam: RAAPrap_4537_APVH_

Autorisatie: drs. H.J. Hesseling

ISSN: 0925-6229

RAAP

Leeuwendeldseweg 5b

1382 LV Weesp

Postbus 5069

1380 GB Weesp

Telefoon: 0294-491 500

E-mail: raap@raap.nl

Website: www.raap.nl

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2020

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

In opdracht van de gemeente Apeldoorn heeft RAAP tussen november 2019 en maart 2020 een archeologisch proefsleuvenonderzoek - variant archeologische begeleiding uitgevoerd in het kader van de herontwikkeling van het Sportfondsenbad aan de Van Huutstraat te Apeldoorn.

Het doel van het proefsleuvenonderzoek – variant archeologische begeleiding was het vaststellen van de archeologische waarde van het terrein. Hiertoe dienden in eerste instantie de ondergrondse sloopwerkzaamheden archeologisch te worden begeleid. In de praktijk bleek het lastig om de sloopwerkzaamheden archeologisch te begeleiden omdat de manier van werken onvoldoende zicht bood op de ondergrond. Er is dan ook in overleg met de bevoegde overheid besloten om door middel van boringen de bodemopbouw in kaart te brengen, om op die manier te kunnen vaststellen in welke delen van het plangebied sprake was van een intacte bodemopbouw en waar dus nog intacte archeologische resten verwacht konden worden. Vervolgens is in onverstoorde delen van het plangebied een regulier proefsleuvenonderzoek uitgevoerd.

Uit de boringen werd duidelijk dat de bodem in het grootste deel van het plangebied verstoord is tot ver onder het niveau waarop archeologische resten verwacht worden. Alleen te plaatse van de voormalige parkeerplaats van het zwembad was de bodem intact. Hier is vervolgens een proefsleuf met afmetingen van 24x4 m aangelegd. In deze proefsleuf was de bodem inderdaad grotendeels intact, maar er zijn geen archeologische resten aangetroffen. Omdat wel sprake is van een intact bodemprofiel, is het waarschijnlijk dat deze ook nooit aanwezig zijn geweest. Vermoedelijk was het plangebied in het verleden te laag in het landschap gelegen en vormde het geen aantrekkelijk vestigingslocatie.

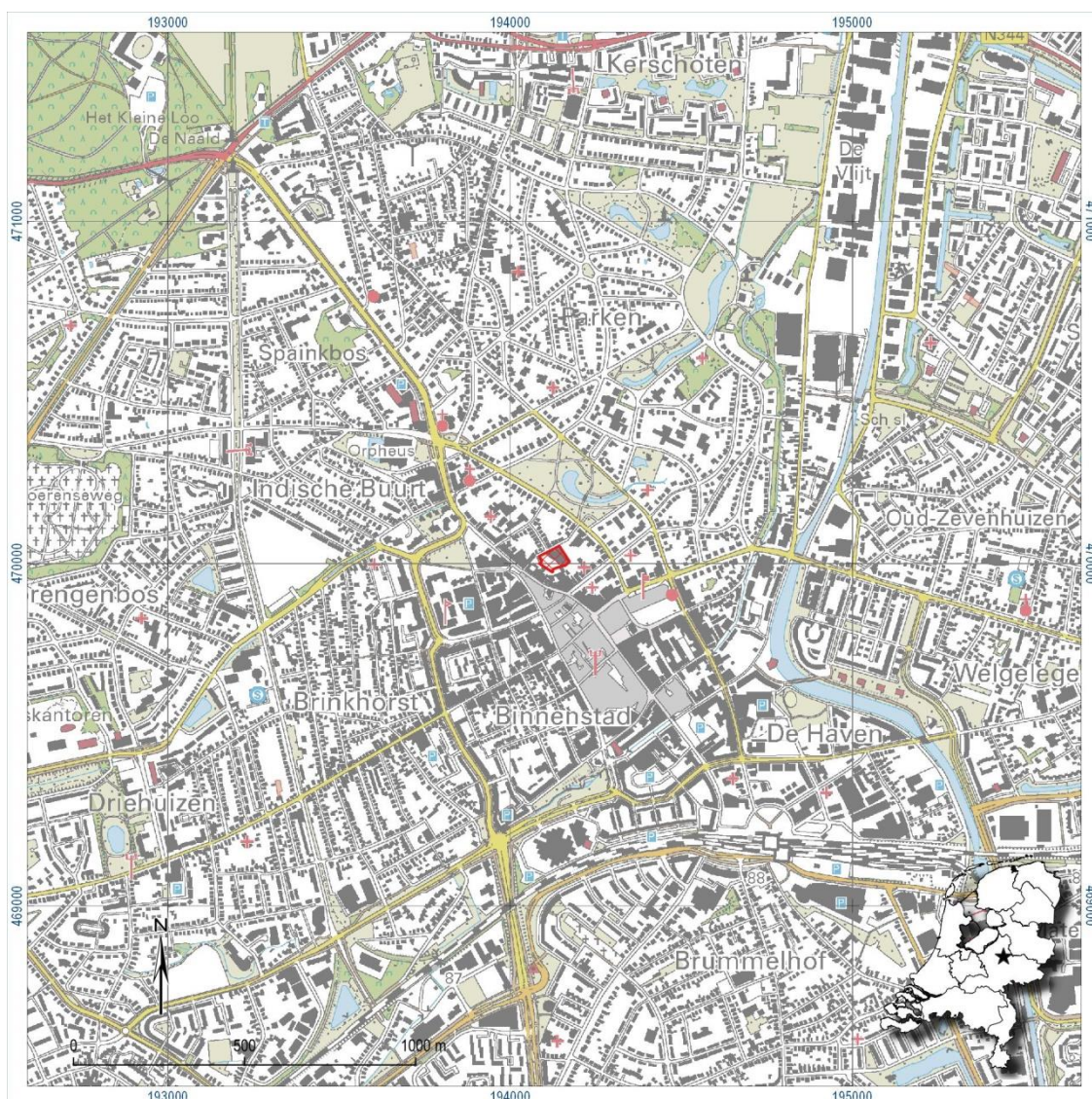
Op basis van het ontbreken van aanwijzingen voor de aanwezigheid van een archeologische vindplaats wordt geadviseerd om het plangebied voor wat betreft archeologisch onderzoek vrij te geven voor de verdere ontwikkeling.

Inhoud

Samenvatting	3
Inhoud.....	4
1 Inleiding	5
1.1 Administratieve gegevens.....	6
1.2 Voorgaand onderzoek	7
1.3 Doelstellingen en onderzoeksvragen	7
2 Methoden	11
2.1 Algemeen	11
2.2 Werkwijze algemeen	12
2.3 Documentatie en registratie	13
2.4 Behandeling van sporen	14
2.5 Behandeling van vondsten.....	14
2.6 Behandeling van profielen	14
2.7 Bemonstering	14
2.8 Uitwerking	14
2.9 Afwijking en aanpassing van de onderzoeksstrategie.....	14
3 Resultaten	15
3.1 Landschap en stratigrafie	15
3.2 Sporen en structuren.....	16
3.3 Vondsten	18
3.4 Monsters	18
3.5 Interpretatie van de vindplaats.....	18
3.6 Beantwoording van de onderzoeksvragen	18
4 Conclusie	21
5 Selectieadvies	22
Literatuur	23
Overzicht van figuren, tabellen, bijlagen en appendices	24

1 Inleiding

Ter plaatse van de Van Huutstraat 3 te Apeldoorn (figuur 1) is de herontwikkeling voorzien van het voormalige Sportfondsenbad. De gemeente wenst het plangebied te herontwikkelen en geschikt te maken voor woningbouw. In het kader van het vaststellen van de uitvoerbaarheid van de herontwikkeling, dient de gemeente alle omgevingswaarden zo goed mogelijk in kaart te brengen. Archeologie is één van deze waarden. Met de geplande ontwikkeling gaan bodemingrepen gepaard die dieper dan 35 cm onder het maaiveld reiken, waaronder de sloop van het zwembad en haar ondergrondse funderingen. Dit kan een bedreiging vormen voor eventueel in de ondergrond aanwezige archeologische resten.

Figuur 1. De ligging van het plangebied (rood omlijnd). Inzet: ligging in Nederland (ster).

In eerste instantie is vanuit de bevoegde overheid besloten om de ondergrondse sloopwerkzaamheden archeologisch te laten begeleiden in de vorm van een proefsleuvenonderzoek – variant archeologische

begeleiding. In principe is deze vorm van onderzoek gelijk aan een regulier proefsleuvenonderzoek, maar gelden er vanuit de praktijk beperkingen bij de uitvoering. Ten behoeve van het archeologisch onderzoek is een Programma van Eisen opgesteld, waarin de randvoorwaarden zijn omschreven waaraan het onderzoek diende te voldoen.¹ Het was de bedoeling om alle bodemroerende activiteiten dieper dan 35 cm –Mv gedurende de sloop archeologisch te begeleiden, om vast te stellen in welke mate de bodem nog intact of verstoord was en om de archeologische waarde van een eventuele vindplaats vast te stellen. Tijdens de voorbereiding van het onderzoek werd echter duidelijk dat de aard van de werkzaamheden het lastig maakte om goede archeologische waarnemingen te doen. In overleg met de gemeente Apeldoorn is vervolgens besloten om eerst aanvullend booronderzoek uit te voeren, aangevuld met het graven van een proefsleuf. Deze proefsleuf is aangelegd op 24 februari 2020.

De werkzaamheden zijn uitgevoerd onder certificaat BRL4000, conform artikel 5.4 van de Erfgoedwet. Onderzoeksdocumentatie zal worden overgedragen aan het depot van de provincie Gelderland.

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep. De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 4.1), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; www.sikb.nl), geldt in de praktijk als norm. RAAP is gecertificeerd voor de protocollen 4001 Programma van Eisen, 4002 Bureauonderzoek, 4003 Inventariserend Veldonderzoek (landbodems), onderdelen proefsleuven en overig en 4004 Opgraven (landbodems).

Zie bijlage 1 voor de dateringen van de in dit rapport genoemde archeologische perioden.

1.1 Administratieve gegevens

Plangebied	Sportfondsenbad, Van Huutstraat 3 te Apeldoorn
Opdrachtgever	Gemeente Apeldoorn
Contactpersoon opdrachtgever	dhr. J. van Erven
Bevoegde overheid	Gemeente Apeldoorn
Contactpersoon bevoegde overheid	dhr. drs. G. Spanjaard
Plaats	Apeldoorn
Gemeente	Apeldoorn
Provincie	Gelderland
Coördinaten	194.128 / 470.012
Toponiem	Van Huutstraat
Periode veldwerk	November 2019 – maart 2020
Projectleider	dhr. F. Westra Ma
Projectmedewerkers	dhr. drs. E.H.L.D. Norde
Onderzoeksmeldingsnummer	4754841100
Bewaarplaats vondsten	NVT
Bewaarplaats documentatie	RAAP Oost

Tabel 1. Administratieve gegevens.

¹ Oogink 2019.

1.2 Voorgaand onderzoek

Binnen het plangebied heeft nog niet eerder archeologisch onderzoek plaatsgevonden. Het plangebied is namelijk volgens de archeologische beleidskaart van de gemeente Apeldoorn gelegen in een gebied met vastgestelde archeologische waarden (de historische binnenstad van Apeldoorn), waarmee de kans groot is dat ook hier archeologische resten aanwezig zijn. Omdat het gaat om vastgestelde archeologische waarden, is het in principe niet zinvol om eerst vooronderzoek uit te voeren. In plaats daarvan is direct besloten om de geplande werkzaamheden archeologisch te laten begeleiden. Om een onderbouwd verwachtingsmodel op te kunnen stellen is ten behoeve van het Programma van Eisen een verkort bureauonderzoek uitgevoerd. De resultaten daarvan zijn opgenomen in het PvE en worden in het onderstaande samengevat.

Soort onderzoek	Uitvoerder	Uitvoeringsperiode	Rapportage
Bureauonderzoek	Gemeente Apeldoorn		Het bureauonderzoek is opgenomen in het PvE (Oogink, 2019)

Tabel 2. Overzicht van voorgaande voor het plangebied relevante onderzoeken.

Geo(morfo)logisch gezien wordt het gebied beschouwd als een zone met een lage archeologische verwachting. Het bevindt zich in een laag gelegen gebied dat van nature vrij nat is, wat het gebied onaantrekkelijker maakt voor vestiging door vroege bewoners. Los van de verwachting die aan het gebied wordt toegekend op basis van de geo(morfo)logische context, geeft de historische context aanleiding om uit te gaan van een hogere verwachtingswaarde. Het Sportfondsenbad bevindt zich namelijk in een zone waarvan is aangetoond dat het bij de historische binnenstad van Apeldoorn hoort. Dit is aangetoond aan de hand van de kadastrale kaart van 1832. Gezien de historische situering wordt aangenomen/is vastgesteld dat er in het plangebied sprake is van behoudenswaardige archeologische resten. Het zal hierbij vooral gaan om archeologische resten die in verband kunnen worden gebracht met de (dorps)kernvorming van Apeldoorn in de late middeleeuwen en nieuwe tijd. Daarnaast is er op basis van het voorkomen van vuurstenen artefacten in de omgeving van het plangebied een gereede kans op de aanwezigheid van prehistorische vondsten.²

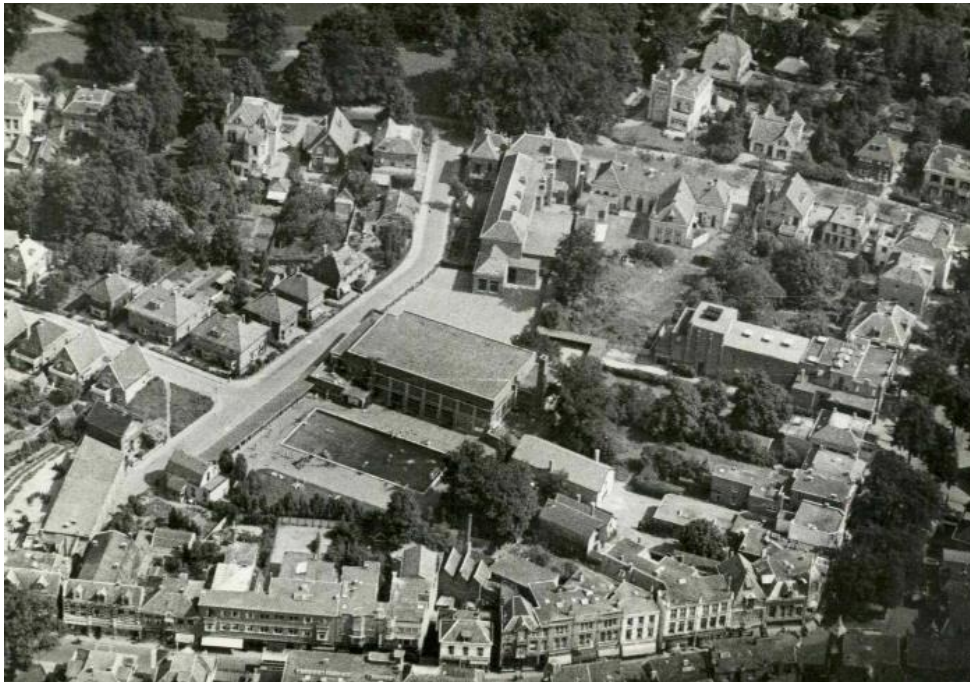
1.3 Doelstellingen en onderzoeksvragen

Het primaire doel van het proefsleuvenonderzoek - variant archeologische begeleiding is het verder toetsen van de archeologische verwachting uit het vooronderzoek. Het secundaire doel is het vaststellen van de waarde van eventueel aanwezige archeologische resten en, indien het gaat om behoudenswaardige resten, het veiligstellen van de resten indien ze worden bedreigd door de voorgenomen bodemingrepen. Uitgangspunt is dat het proefsleuvenonderzoek – variant archeologische begeleiding niet destructiever is dan noodzakelijk in dit stadium van planvorming en voor de beantwoording van de in het PvE geformuleerde onderzoeksvragen. Naast het vaststellen van de archeologische waarde van het terrein dient duidelijk gemaakt te worden wat de consequenties zijn van de onderzoeksresultaten voor de verdere planvorming in het plangebied.

---

² Oogink 2019, 9.

De werkzaamheden die dieper reiken dan de vrijstellingsgrens bestaan uit het verwijderen van kabels en leidingen, de sloop van de funderingen en het verwijderen van de oude binnenbaden en het voormalige buitenbad. Deze laatste bevindt zich gedeeltelijk onder de bebouwing en onder de parkeerplaats. De sloop van het voormalige grote binnenbad zou niet begeleid hoeven te worden. Ter plaatse was bij de bouw voor het bad en fundering tot 5,5 meter –mv ontgraven, waardoor eventuele archeologische niveaus hoogstwaarschijnlijk zijn verdwenen. De omvang van het bebouwde deel en de verstoringsdiepte die gepaard is gegaan met de bouw van het zwembad worden geïllustreerd in figuur 2 en figuur 3.

Figuur 2. Luchtfoto van het Sportfondsenbad in de periode 1945-1950, Hierop is de locatie van het voormalige buitenbad ook goed te zien. Bron: Beeldbank CODA Apeldoorn.

Figuur 3. Aanleg van het Sportfondsenbad in 1934. Het voormalige bad werd met de hand in getrapt talud uitgegraven. Bron: Beeldbank CODA Apeldoorn.

In het PvE is de volgende vraagstelling geformuleerd waarop het onderzoek antwoord dient te geven:

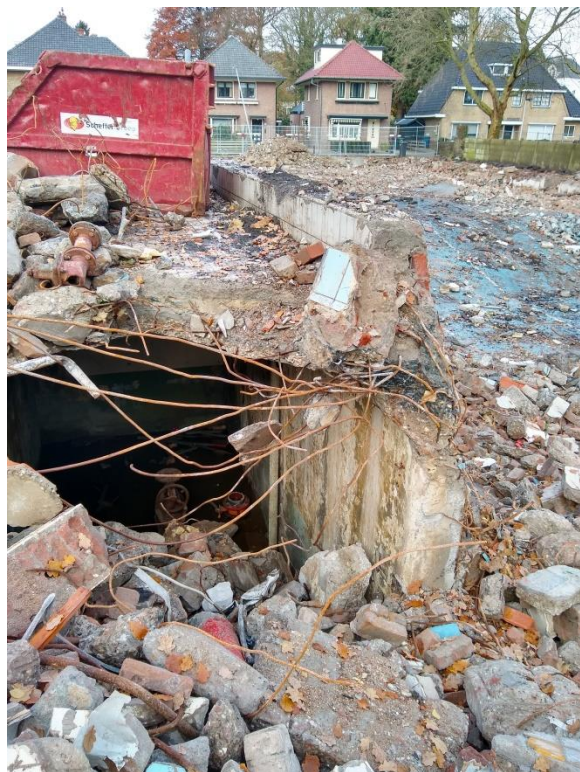
1. Welke lithogenetische eenheden en niveaus kunnen worden onderscheiden in het plangebied?
Wat is hun aard en genese?
2. Is er sprake van bodemverstoring of zijn er ophogingen in het gebied? Zo ja, van welke aard en omvang zijn deze?
3. Welke archeologische resten (d.w.z. complextypen, sporen, structuren en vondsten) kunnen worden onderscheiden in het plangebied?
4. Indien geen archeologische resten worden aangetroffen, welke verklaring kan daarvoor worden gegeven?
5. Wat is de stratigrafische en ruimtelijke positie en spreiding van de aangetroffen archeologische resten (d.w.z. diepteligging, begrenzing en omvang)? Aan welke landschappelijke eenheden kunnen deze worden gerelateerd?
6. Wat is de datering van de archeologische resten op basis van (chrono-)stratigrafie en typochronologie (inclusief eventuele bouwhistorie)? In hoeverre is er sprake van continuïteit in gebruik/bewoning?
7. Welke categorieën van vondstmateriaal zijn aanwezig en in welke mate (ook in relatie tot elkaar)? Wat zegt de aard en mate van voorkomen van het vondstmateriaal over het gebruik van het plangebied in het verleden?
8. Welke depositionele processen hebben tot de aangetroffen archeologische resten geleid?

9. Welke (post-)depositionele processen zijn in het plangebied te onderscheiden en in hoeverre hebben deze invloed gehad op de archeologische resten?
10. Wat is de fysieke kwaliteit van de aangetroffen archeologische waarden (d.w.z. gaafheid en conserveringsgraad) en wat zegt dit over de mogelijkheden voor duurzaam behoud in situ van archeologische waarden in (de omgeving van) Apeldoorn?
11. Wat zeggen de aangetroffen archeologische resten over de materiële cultuur en voedsel economie van de vindplaats(en)?
12. Zijn er aanwijzingen voor ambachtelijke activiteiten in het plangebied? Zo ja, wat was de aard en omvang van deze activiteiten op basis van de aangetroffen aanwijzingen?
13. Wat zegt de aangetroffen materiële cultuur over de bewoningsgeschiedenis van het plangebied (status van bewoners, activiteiten, handelsrelaties etc.)?
14. In hoeverre kunnen de bodemopbouw, het archeozoologisch en het botanisch materiaal nieuwe inzichten verschaffen over het landschap in de verschillende perioden en de invloed van de mens hierin?
15. Aan de beantwoording van welke NOaA 2.0-onderzoeksvragen kan dit onderzoek een bijdrage leveren? Wat is deze bijdrage, per onderzoeksthema (zie op één na vorige paragraaf)?

2 Methoden

2.1 Algemeen

Zoals in het bovenstaande beschreven, werd in het PvE rekening gehouden met het archeologisch begeleiden van de sloopwerkzaamheden. Ter voorbereiding op het onderzoek heeft op 27 november 2019 een veldbezoek plaatsgevonden. Tijdens dit veldbezoek bleek al snel dat de sloopwerkzaamheden lastig te begeleiden waren. Naast het oude zwembad bleken meer delen van het gebouw onderkelderd te zijn geweest, waarbij de ondergrond tot ruim onder het niveau waarop archeologische resten werden verwacht verstoord is geraakt. Zo bevond zicht bijvoorbeeld aan de zuidoostkant van het gebouw een diepe kelder waar de verwarmingsketels hadden gestaan. Daarnaast bleek dat de betonnen poeren van het gebouw met een speciale knijper uit de grond werden getrokken, waarbij het niet mogelijk was om waarnemingen te verrichten. In figuur 4 en figuur 5 wordt een impressie gegeven van de situatie ter plaatse.

Figuur 4. Impressie van het terrein tijdens de sloop. Kelderruimte voor de verwarmingsketels (links) en onderhoudsruimtes rondom het grote zwembad (rechts).

Aan de noordzijde van het grote bad was het gebouw niet onderkelderd en alleen voorzien van hoge kruipruimtes. Wel was dit deel van het gebouw gefundeerd op betonnen putringfunderingen van 1,2 m in doorsnede en een diepte van 1,5 m. De onderlinge afstand tussen de verschillende funderingsringen lag tussen 1,5 en 2 meter.

Om een inschatting te kunnen maken of onder de bebouwde delen van het plangebied nog sprake was van een intacte bodemopbouw, zijn onder de bebouwing drie handmatige boringen geplaatst (figuur 6).

Deze boringen tonen een verstoord pakket met een dikte tussen 1,0 en 1,2 meter, die met een scherpe begrenzing overgaat in de natuurlijke op de C-horizont. Dit maakt duidelijk dat de top van de oorspronkelijke C-horizont verstoord is en dat onder de bebouwde delen van het zwembad geen intacte archeologische resten (meer) aanwezig kunnen zijn. Hierop is in overleg met de bevoegde overheid besloten om de sloopbegeleiding niet verder voort te zetten.³

Omdat onder de voormalige parkeerplaats van het zwembad in het westelijke deel van het plangebied geen bebouwing aanwezig is geweest, was het de verwachting dat de bodem daar nog intact zou zijn. Omdat de parkeerplaats tijdens de sloop dienst deed als opslaglocatie, was het niet mogelijk om deze verwachting met een boring te toetsen. Om inzicht te krijgen in eventueel aanwezige archeologische resten in onbebouwde delen van het plangebied, is geadviseerd om na afloop van de sloopwerkzaamheden op de voormalige parkeerplaats een proefsleuf aan te leggen.

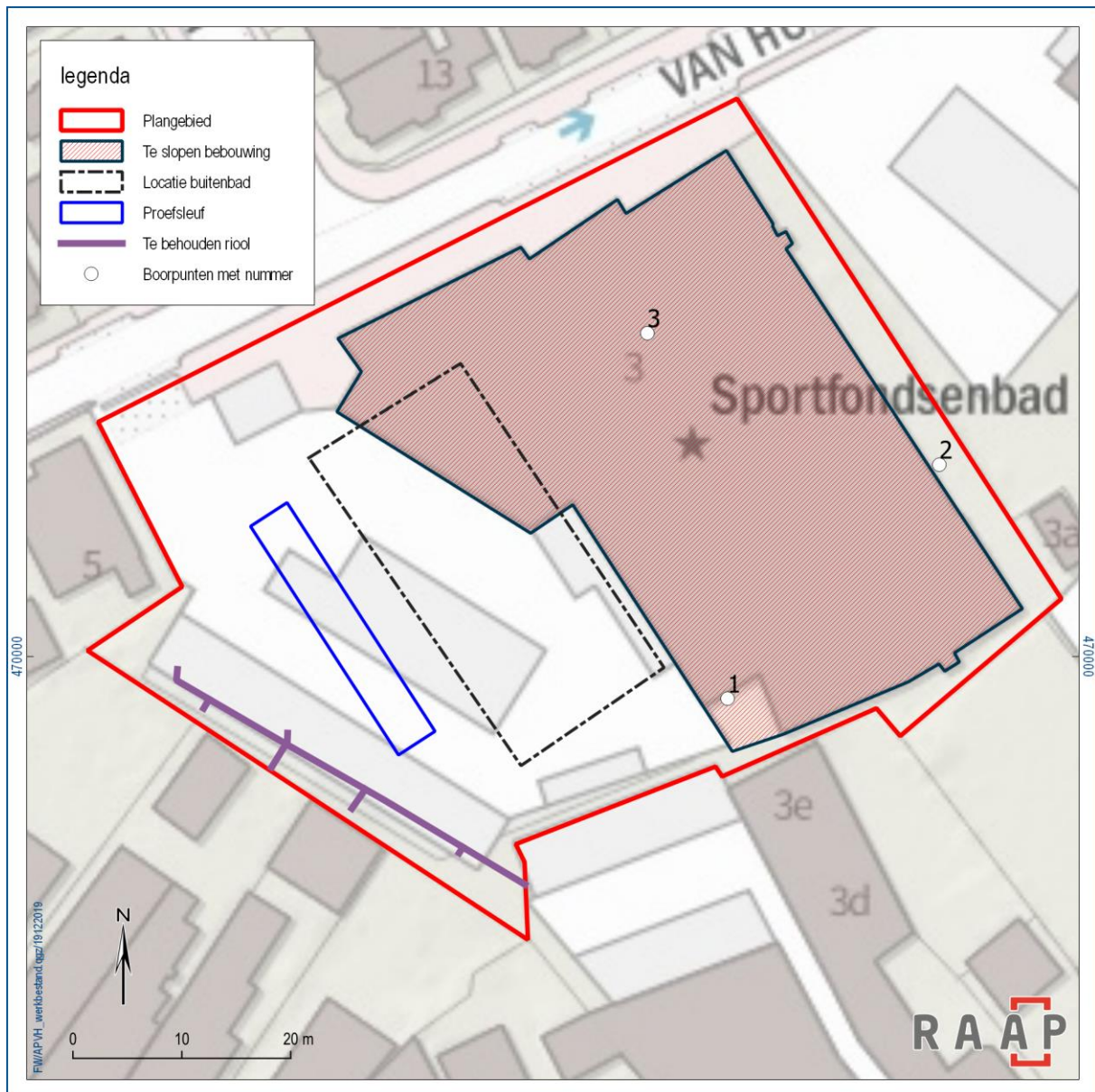
Figuur 5. Impressie van de sloopwerkzaamheden ter hoogte van boring 3, gezien richting het zuidwesten. Op de voorgrond is een betonnen funderingspaal zichtbaar.

2.2 Werkwijze algemeen

Centraal op de parkeerplaats is een proefsleuf aangelegd met afmetingen van 25x4 m. De ligging van deze proefsleuf is afgebeeld in figuur 6. Het vlak is aangelegd in de top van de C-horizont, op een diepte van maximaal 60 cm –Mv.

---

³ Westra 2020.

Figuur 6. Locatie van de proefsleuf en boringen binnen het plangebied.

2.3 Documentatie en registratie

De sporen en de hoogte van de aangelegde vlakken zijn digitaal ingemeten met een RTK-GPS met een maximale afwijking van 5 x 5 x 5 cm. De ruwe GPS-bestanden zijn dagelijks uitgelezen, gecontroleerd en gecorrigeerd.

De sporen zijn in een doorlopende reeks genummerd en worden aangeduid met een S (bijv. S12). Spoorgegevens zijn in het veld ingevoerd in de Odile database. In het algemeen geldt dat sporen zijn gedocumenteerd conform specificaties OS04 en OS05 van de BRL4000.

2.4 Behandeling van sporen

Om sporen te traceren is het vlak waar nodig tijdens de aanleg handmatig opgeschaafd. Tijdens het verdiepen is zoveel mogelijk geprobeerd om het stratigrafische ingravingsniveau van eventuele sporen vast te leggen. Hiervoor is gebruik gemaakt van de laagbeschrijvingen in de profielkolom. Na registratie van het vlak is over één grondverkleuring een coupe geplaatst, om vast te kunnen stellen of sprake was van een archeologisch spoor of een natuurlijke verkleuring.

2.5 Behandeling van vondsten

Het onderzoek heeft geen vondsten opgeleverd.

2.6 Behandeling van profielen

In de proefsleuf is zowel aan het begin al aan het einde een circa 1 m brede profielkolom opgeschaafd, gefotografeerd, getekend en beschreven vanaf het maaiveld. De locatie ervan is ingemeten met behulp van RTK-GPS.

2.7 Bemonstering

Tijdens het onderzoek zijn geen sporen aangetroffen die zich leenden voor monsternamen.

2.8 Uitwerking

Documentatie van het onderzoek is direct na afloop van het onderzoek gecontroleerd. Omdat het onderzoek geen archeologische resten heeft opgeleverd, was het niet nodig om een evaluatierapport op te stellen. Na afloop van het onderzoek is dan ook direct gestart met het opstellen van de rapportage.

2.9 Afwijking en aanpassing van de onderzoeksstrategie

In het bovenstaande is uitgebreid ingegaan op de gehanteerde strategie en de reden waarom is gekozen voor een iets afwijkende onderzoeksvorm ten opzichte van het PvE. In plaats van het begeleiden van de ondergrondse sloopwerkzaamheden is ervoor gekozen enkele grondboringen te verrichten en op de voormalige parkeerplaats een proefsleuf aan te leggen.

3 Resultaten

3.1 Landschap en stratigrafie

Een vindplaats kan niet los worden gezien van het landschap waarin hij is gelegen. Voor een correcte interpretatie is het dan ook van belang om de landschappelijke context inzichtelijk te maken. In het onderstaande wordt kort ingegaan op de geologische, geomorfologische en bodemkundige aspecten van het plangebied en directe omgeving.

3.1.1 Geologie en geomorfologie

Het plangebied is gelegen ten oosten van de stuwwal van de Veluwe, in een relatief laaggelegen zone met glooiende smeltwaterafzettingen, al dan niet afgedekt met dekzand. Bodemkundig gezien ligt het plangebied in een zone met gooreerdgronden. Dit zijn relatief laaggelegen, vrij natte zandgronden met veelal leemarm zand.

3.1.2 Bodemopbouw van de vindplaats

De bodemopbouw in het onverstoord deel van het plangebied wordt het best geïllustreerd door figuur 7 en wordt in het onderstaande in detail beschreven.

Figuur 7. Profielkolom 1 in WP1. Foto is genomen richting het noordoosten.

De bovenste 30cm betreft een recent bewerkte bouwvoor, bestaande uit matig fijn tot matig grof, slecht gesorteerd zand. De bouwvoor is zwak humus houdend. Onder de bouwvoor bevindt zich een oudere grijsbruin gekleurde akkerlaag of plaggenlaag met een dikte van maximaal 20 cm. Deze akkerlaag bestaat uit zwak siltig, matig grof slecht gesorteerd zand en is matig tot sterk grindig. Onder de akkerlaag is plaatselijk een dun restant van een BC horizont zichtbaar. Deze gaat vrij vloeiend over in de C-horizont. De top van de C-horizont toont veel sporen van bioturbatie, daarnaast zijn veel sporen van oxidatie zichtbaar. Ook de C-horizont is matig tot sterk grindig. De bodemopbouw lijkt niet te wijzen op een natte gooreerdgrond, zoals op basis van het bureauonderzoek verwacht werd. Eerder lijkt sprake van het restant van een veldpodzol.

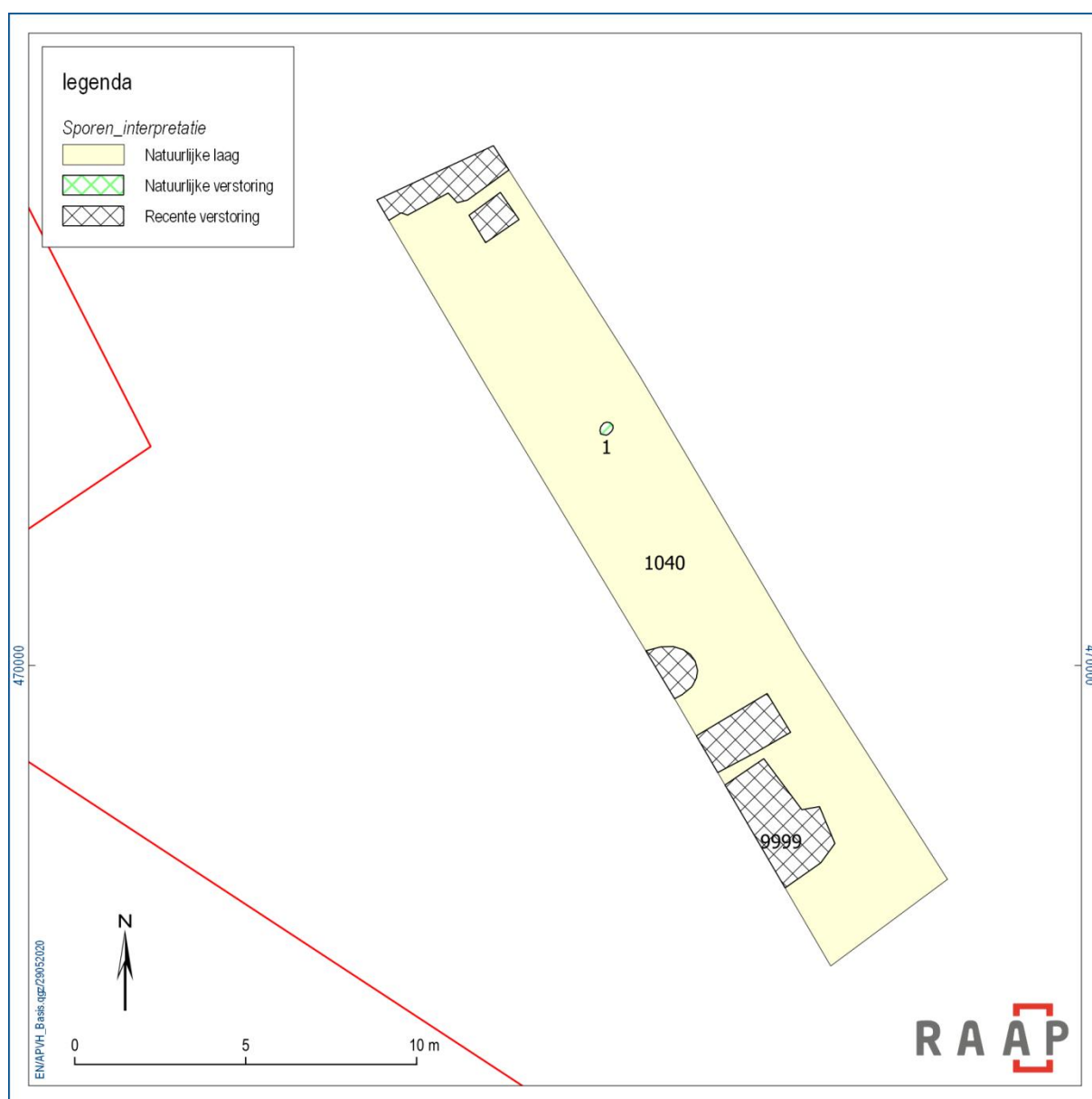
3.2 Sporen en structuren

Zoals op basis van de hierboven beschreven profielkolom werd verwacht, is de bodem ter plaatse van de proefsleuf vrijwel ongeroerd. In de proefsleuf zijn plaatselijk wel enkele recente verstoringen opgetekend (figuur 8 en figuur 9).

Figuur 8. Vlakfoto van werkput 1, gezien richting het noordwesten.

Het onderzoek heeft geen relevante sporen opgeleverd. Halverwege de proefsleuf leek sprake te zijn van een paalkuil (S1), maar dit bleek na couperen te gaan om een natuurlijk fenomeen (figuur 10).

Figuur 9. Allesporenkaart van werkput 1.

Figuur 10. Coupe over S1, gezien richting het westen.

3.3 Vondsten

Tijdens het onderzoek zijn geen vondsten gedaan.

3.4 Monsters

Tijdens het onderzoek zijn geen sporen aangetroffen die zich leenden voor monsternamen. Er zijn dan ook geen grondmonsters verzameld.

3.5 Interpretatie van de vindplaats

Het onderzoek heeft geen aanwijzingen opgeleverd voor de aanwezigheid van een archeologische vindplaats binnen het plangebied. Uit drie boringen blijkt de bodem binnen het grootste deel van het plangebied tot op grote diepte verstoord te zijn. Ter plaatse van de voormalige parkeerplaats van het zwembad bleek de bodemopbouw nog wel grotendeels intact te zijn, maar daar zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van een archeologische vindplaats. Vermoedelijk lag het plangebied in het verleden te laag in het landschap om een aantrekkelijke woonplaats te vormen. Omdat het onderzoek geen vindplaats heeft opgeleverd, heeft geen waardestelling plaatsgevonden.

3.6 Beantwoording van de onderzoeksvragen

Naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek kunnen de onderzoeksvragen uit het PvE als volgt beantwoord worden:

1. *Welke lithogenetische eenheden en niveaus kunnen worden onderscheiden in het plangebied? Wat is hun aard en genese?*

De bodem binnen het plangebied bestaat uit matig fijn tot matig grof, slecht gesorteerd zand en is matig tot sterk grindig. Het gaat hierbij om smeltwaterafzetting die zijn afgespoeld van de ten westen van het plangebied gelegen stuwwal.

2. *Is er sprake van bodemverstoring of zijn er ophogingen in het gebied? Zo ja, van welke aard en omvang zijn deze?*

In het grootste deel van het plangebied is de bodem verstoord tijdens de bouw van het Sportfondsenbad. Met name onder het binnen- en buitenbad is de bodem tot op grote diepte verstoord (tot wel 5 m –Mv), maar ook ter plaatse van het ketelhuis of rondom de putringfundering waarop de gebouwen gefundeerd waren, is de bodem verstoord. Aangezien de onverstoorde C-horizont op een diepte van 80 cm –Mv wordt verwacht, kunnen hier geen intacte archeologische resten meer worden verwacht. Ter plaatse van de voormalige parkeerplaats van het zwembad is de bodem nog wel (behoudens enkele plaatselijke verstoringen) intact. Van ophogingen is nergens binnen het plangebied sprake.

3. *Welke archeologische resten (d.w.z. complextypen, sporen, structuren en vondsten) kunnen worden onderscheiden in het plangebied?*

Het onderzoek heeft geen archeologische resten opgeleverd.

4. *Indien geen archeologische resten worden aangetroffen, welke verklaring kan daarvoor worden gegeven?*

De afwezigheid van archeologische resten wordt vermoedelijk verklaard door de ligging van het plangebied is een relatief laag gelegen deel van het landschap. Waarschijnlijk waren in de omgeving van het plangebied meer aantrekkelijke locaties beschikbaar voor bewoning.

Onderstaande vragen kunnen niet worden beantwoord, aangezien tijdens het onderzoek geen archeologische resten zijn aangetroffen.

5. *Wat is de stratigrafische en ruimtelijke positie en spreiding van de aangetroffen archeologische resten (d.w.z. diepteligging, begrenzing en omvang)? Aan welke landschappelijke eenheden kunnen deze worden gerelateerd?*
6. *Wat is de datering van de archeologische resten op basis van (chrono-)stratigrafie en typochronologie (inclusief eventuele bouwhistorie)? In hoeverre is er sprake van continuïteit in gebruik/bewoning?*
7. *Welke categorieën van vondstmateriaal zijn aanwezig en in welke mate (ook in relatie tot elkaar)? Wat zegt de aard en mate van voorkomen van het vondstmateriaal over het gebruik van het plangebied in het verleden?*
8. *Welke depositionele processen hebben tot de aangetroffen archeologische resten geleid?*
9. *Welke (post-)depositionele processen zijn in het plangebied te onderscheiden en in hoeverre hebben deze invloed gehad op de archeologische resten?*
10. *Wat is de fysieke kwaliteit van de aangetroffen archeologische waarden (d.w.z. gaafheid en conserveringsgraad) en wat zegt dit over de mogelijkheden voor duurzaam behoud in situ van archeologische waarden in (de omgeving van) Apeldoorn?*

- 11. Wat zeggen de aangetroffen archeologische resten over de materiële cultuur en voedsleconomie van de vindplaats(en)?*
- 12. Zijn er aanwijzingen voor ambachtelijke activiteiten in het plangebied? Zo ja, wat was de aard en omvang van deze activiteiten op basis van de aangetroffen aanwijzingen?*
- 13. Wat zegt de aangetroffen materiële cultuur over de bewoningsgeschiedenis van het plangebied (status van bewoners, activiteiten, handelsrelaties etc.)?*
- 14. In hoeverre kunnen de bodemopbouw, het archeozoölogisch en het botanisch materiaal nieuwe inzichten verschaffen over het landschap in de verschillende perioden en de invloed van de mens hierin?*
- 15. Aan de beantwoording van welke NOaA 2.0-onderzoeksvragen kan dit onderzoek een bijdrage leveren? Wat is deze bijdrage, per onderzoeksthema (zie op één na vorige paragraaf)?*

4 Conclusie

Het onderzoek heeft geen relevante sporen of vondsten opgeleverd. De archeologische verwachting kon dan ook niet worden bevestigd. Omdat het onderzoek geen aanwijzingen heeft opgeleverd voor de aanwezigheid van een archeologische vindplaats binnen het plangebied, kan worden geconcludeerd dat het terrein niet van archeologische waarde is.

5 Selectieadvies

Zoals uit het voorgaande duidelijk wordt, heeft het onderzoek geen aanwijzingen opgeleverd voor de aanwezigheid van een archeologische vindplaats. Archeologie vormt dan ook geen belemmering voor de verdere ontwikkeling van het plangebied. Er wordt geadviseerd om het plangebied voor wat betreft archeologische waarden vrij te geven voor ontwikkeling. Het uiteindelijke selectiebesluit wordt genomen door de bevoegde overheid, in dit geval de gemeente Apeldoorn.

Literatuur

Oogink, D.H.B., 2019. Programma van Eisen IVO-P – variant archeologische begeleiding Van Huutstraat 3 te Apeldoorn, gemeente Apeldoorn. Versie 23-07-2019. Apeldoorn.

Westra, F.P., 2020. Adviesdocument IVO-P, variant archeologische begeleiding Van Huutstraat 3 te Apeldoorn. RAAP-Adviesdocument 1072. Zutphen.

Overzicht van figuren, tabellen, bijlagen en appendices

Figuren:

Figuur 1. De ligging van het plangebied (rood omlijnd). Inzet: ligging in Nederland (ster).	5
Figuur 2. Luchtfoto van het Sportfondsenbad in de periode 1945-1950, Hierop is de locatie van het voormalige buitenbad ook goed te zien. Bron: Beeldbank CODA Apeldoorn.	8
Figuur 3. Aanleg van het Sportfondsenbad in 1934. Het voormalige bad werd met de hand in getrapt talud uitgegraven. Bron: Beeldbank CODA Apeldoorn.	9
Figuur 4. Impressie van het terrein tijdens de sloop. Kelderruimte voor de verwarmingsketels (links) en onderhoudsruimtes rondom het grote zwembad (rechts).	11
Figuur 5. Impressie van de sloopwerkzaamheden ter hoogte van boring 3, gezien richting het zuidwesten. Op de voorgrond is een betonnen funderingspaal zichtbaar.	12
Figuur 6. Locatie van de proefsleuf en boringen binnen het plangebied.	13
Figuur 7. Profielkolom 1 in WP1. Foto is genomen richting het noordoosten.	15
Figuur 8. Vlakfoto van werkput 1, gezien richting het noordwesten.	16
Figuur 9. Allesporenkaart van werkput 1.	17
Figuur 10. Coupe over S1, gezien richting het westen.	18

Tabellen:

Tabel 1. Administratieve gegevens.	6
Tabel 2. Overzicht van voorgaande voor het plangebied relevante onderzoeken.	7

Bijlagen:

Bijlage 1. Tijdschaal.	

Bijlage 1. Tijdschaal.

Archeologische perioden					
Tijdperk				Datering	
Recente tijd				1945	
Nieuwe tijd			C	1850	
			B	1650	
			A	1500	
Middeleeuwen			Laat B	1250	
			Laat A	1050	
	Vroeg	D: Ottoonse tijd	900		
		C: Karolingische tijd	725		
		B: Merovingische tijd	525		
		A: Volksverhuizingstijd	450		
Romeinse tijd			Laat	270	
			Midden	70 na Chr.	
			Vroeg	15 voor Chr.	
Prehistorie	IJzertijd			Laat	250
				Midden	500
				Vroeg	800
	Bronstijd			Laat	1100
				Midden	1800
				Vroeg	2000
	Neolithicum (Nieuwe Steentijd)			Laat	2850
				Midden	4200
				Vroeg	4900/5300
	Mesolithicum (Midden Steentijd)			Laat	6450
				Midden	8640
				Vroeg	9700
	Paleolithicum (Oude Steentijd)			Laat	12.500
				Jong B	16.000
				Jong A	35.000
				Midden	250.000
				Oud	

tabel1 standaard Archeologisch RAAP 2014

tabel1_standaard_Archeologisch_RAAP_2014